

Bez optimismu a víry ve změnu nelze hudbě pomáhat

Luboš Stehlik

V centru kamer, mikrofonů a diktafonů je vždy Umělec (dirigent, virtuos) nebo Manažer (ředitel, dramaturg). Jen málokdy někoho zajímají názory muže ve stínu, který má zásadní vliv na současnost i budoucnost orchestru, divadla, festivalu – předsedy správní rady. Jako prvního jsem oslovil Martina Klimpla, předsedu správní rady PKF – Prague Philharmonia.

Pane doktore, řadu let už prožívá česká hudba, potažmo orchestry, ekonomicky nejistou dobu. PKF – Prague Philharmonia je na tom o to hůře, že nemá jistotu příspěvkové organizace a ministerstvo kultury jí razantně zkrátilo grant. Jak se k tomu postavila správní rada, jejíž jste předsedou? Základním úkolem správní rady (v obecné rovině), tak jak i vyplývá ze statutu obecně prospěšné společnosti PKF – Prague Philharmonia, je dbát na zachování účelu, pro který byla společnost zřízena – tedy šíření a popularizace kulturních hodnot v oblasti hudební kultury, propagace umělecky hodnotné hudby ve špičkové interpretaci, provozování této hudby a její zpřístupnění co nejširšímu spektru posluchačů, podpora mladých umělců. Základním nástrojem v rukou správní rady je rozpočet společnosti. Jsme si plně vědomi současné ekonomické situace. V této situaci se nelze zachovat jinak, než se vedle navrhování racionálních úsporných opatření (u kterých se snažíme, aby se fungování vlastního orchestru dotkly co nejméně) pokusit posílit výnosovou stránku. Přijali jsme proto několik zásadních rozhodnutí, která by nám měla pomoci tento cíl naplnit – za nejpodstatnější považují proaktivní přístup k marketingu a uvědomění si, že k PKF musíme přistoupit jako k produktu, který budeme muset umět nabídnout a prodat tak, abychom své současné partnery udrželi a nové oslovili. S tím

souvisí i provedená změna loga a grafiky vnější prezentace. Shodli jsme se na tom, že se nesmíme bát značku PKF představit jako dynamickou, moderní, atraktivní, nezavírající se do svého světa, ale naopak jako značku, která si chce svého posluchače nejen zachovat, ale oslovit a vychovat si posluchače nové, zacílit na další skupiny – to vše samozřejmě pod podmínkou zachování umělecké kvality, špičkového výkonu a respektování vize, se kterou pan Jiří Bělohávek společnost zakládal. Dále jsme se rozhodli zintenzivnit komunikaci správní rady s vlastním orchestrem – dialog s hráči a maximální otevřenost považují za jeden z dalších důležitých principů fungování společnosti a vnímám ho, tak jako ostatní členové, jako důležitý nástroj pro hledání řešení z nelehké ekonomické situace. Sestavili jsme akční plán, jehož obsahem je stanovení strategie a výběr vhodných nástrojů pro jednání ať již se státem, samosprávou či soukromými subjekty, orientace na vlastní fundraisingové aktivity atd. V neposlední řadě považují za podstatnou změnu proaktivní přístup všech členů správní rady, kteří se nesoustřeďují pouze na plnění povinností zákonem a statutem stanovených, ale s dávkou nadšení a zapálenosti se snaží pomoci výkonnému managementu. Tuto atmosféru, přístup a náladu si kladu za cíl udržet. Jinými slovy – snažíme se „podnikatelským“ přístupem vyrovnat se s omezující se podporou státu, což je – i když to považují za naprosto nešťastné – bohužel trend současnosti. Že nám občas „docházejí“ síly, zakrývat nebudu, ale určitě se nevzdáme. A co nás limituje – stav veřejných financí, snaha o upožadování podpory kultury obecně, nedostatečná vyspělost společnosti a její vztah k mecenášství. Bez optimismu a víry ve změnu by však členství ve správní radě pozbývalo smyslu. A motivace pro další práci a snahu zde vždy bude – špičkový výkon skvělého orchestru.

Jaký by byl dle vašeho názoru ideální procentuální poměr ve vícezdrojovém financování PKF a jaká je vaše představa o optimálním současném budgetu, jenž by zajistil existenci orchestru? Po svém nástupu do správní rady a seznámení se s rozpočtem společnosti jsem byl pozitivně překvapen, jakých výsledků je společnost, která nemá zřizovatele a není tedy napojena na jeho rozpočet, díky vlastním aktivitám, zejména tedy koncertní činnosti v zahraničí, schopna dosahovat. Když to v teoretické rovině trochu přezenu, lze si z finančních modelů dovodit, že pokud by PKF přestala plnit „veřejnou službu“, tedy koncertovat pro své tuzemské posluchače v rámci abonentních koncertů, přestala by pořádat výchovné koncerty pro děti, věno-

vat se výchově mladých muzikantů atd. a soustředila se výhradně na zahraniční koncertní turné a věnovala se doprovodným koncertům, nemusela by o granty žádat. To je samozřejmě špatně a stát by si měl uvědomit, že právě na zabezpečení shora uvedených aktivit souvisejících s uchováním kulturního dědictví a výchovou by měl zajistit dostatečný objem prostředků a umět je spravedlivě rozdělit. To se bohužel neděje, respektive ne v dostatečné míře, a to samozřejmě vytváří tlak na ekonomické fungování PKF a ohrožuje to i samotné fungování orchestru, vytváří v něm napětí, ohrožuje jeho poslání vůči společnosti jako takové... atd., atd. Na vaši otázku se mi tedy nebude odpovídat snadno. V současné době PKF hospodaří s ročním rozpočtem 36 mil. Kč, kdy se předpokládá podíl z veřejných zdrojů v objemu 40 % celkových prostředků. Díky neplánovanému krácení grantů se výnosová strana propadla o 5 mil. Kč. Tento schodek dohnat v průběhu roku ze soukromých zdrojů, kdy navíc jsou sponzorské rozpočty již naplánovány a zdroje alokovány, je téměř nemožné. Pokud by se dařilo zachovat výši podpory z veřejných prostředků ve výši 40 % na celkovém ročním rozpočtu, který jsem uvedl, bylo by to z pohledu jistot a možnosti plnění všech již zmíněných funkcí orchestru dostačující. Jakýkoliv výnos nad plánovaný rozpočet by pak umožňoval rozšíření nabídky a aktivit.

Jednou z možností, jak posílit rozpočet PKF, jsou donátorské koncerty, které nejsou u nás novinkou a uvažuje o nich řada subjektů. Jaká je jejich koncepce a jak budou konkrétně probíhat v PKF? Je to jedna z cest, jak posílit rozpočet PKF. Na druhé straně odměnou mecenášovi (podporovateli) je nevěšední kulturní zážitek rozšířený o společenský rozměr – možnost setkání s interpretem v uvolněné atmosféře, ať již před koncertem nebo po něm, možnost rozhovoru s ním, dar v podobě nosiče s jeho nahrávkou, možnost vyfotografování se s ním atd. To vše může být doprovázeno gastronomickým zážitkem a nevěšedností prostředí a přítomností dalších zajímavých lidí. Jde o koncept ve světě běžný a rozšířený, u nás bohužel ne tak zcela. Uvidíme, jak se nám ho podaří naplňovat – je nutné si taky uvědomit, že to je jedna z cest, jak umožnit zvát do České republiky opravdu světové hudební špičky. Zatím jsme optimisté.

Jak vnímáte dvacetiletou historii orchestru? Orchester PKF – Prague Philharmonia považují za výjimečné těleso světových kvalit, které pro reprezentaci naší země a pro udržení hudební kultury v ní udělalo obrovský kus práce. Panu Bělohávkovi a všem, kteří vedle orchestru stáli po dobu uplynulých dvaceti let patří obrovské uznání a dík. Stejně tak hráčům. Pro nás, kteří máme možnost u orchestru být nyní, je to obrovský závazek a velká výzva. ■